

Sollentuna

Kommunstyrelsen

Dnr KS-2023/00736
Diarietkod: 000

Sollentuna kommuns yttrande över SOU 2022:70 En uppväxt fri från våld - en nationell strategi för att förebygga och bekämpa våld mot barn

Sollentuna kommun ställer sig positiv till föreslagen i remissen och välkomnar ett förtydligande av kommunernas ansvar för att kartlägga, analysera och planera sitt arbete mot våld mot barn. Förslaget går hand i hand med Sollentuna kommuns eget arbete med att bekämpa otrygghet i kommunen med särskilt fokus på barn och unga.

Strategin och lagstiftningen lägger fokus på rätt fråga, nämligen hur våldet påverkar barnen. Det är nödvändigt att öka och förstärka arbetet för att åstadkomma en förändring. Det finns en koppling mellan våld mot barn och psykisk ohälsa och missbruk/beroende hos vuxna senare i livet. Om barn växer upp under trygga förhållanden ökar möjligheten till ett samhälle med trygga vuxna.

Lagen kopplar ett helhetsgrepp om området och har en stark tonvikt på behovet av att alla samverkar och bidrar utifrån sitt perspektiv och uppdrag. Det bedöms även positivt att frågor som rör våld mot barn lyfts och stärks i andra författningar, såsom SoL, LVU samt i författningar som rör rättsväsendet, där man kan se brister rörande barnens perspektiv i denna typ av ärenden.

Förslagen är kostnadsdrivande för kommunerna

I Sollentuna kommun bedrivs redan idag ett omfattande arbete för att förebygga och bekämpa våld mot barn. Detta sker särskilt inom socialtjänstens område, där socialtjänsten även har etablerade samarbeten med skola, kultur- och fritid samt externa organisationer som Rädda barnen med flera. Flera av de projekt och insatser som socialtjänsten redan bedriver ligger väl i linje med det nya lagförslaget.

Den nya lagen medför dock sannolikt ökade arbetsuppgifter i och med kraven på kartläggning, planering, analys och samordning. Framtagande av lägesbild och åtgärdsplan utifrån återkommande kartläggningar har tidigare inte genomförts i strukturerad form och kommer att kräva ytterligare resurser till socialtjänsten, liksom till skolan, kultur- och fritidsområdet samt den nämnd som blir ansvarig för arbetet. Samordning och samverkan både internt och externt kan behöva utvecklas ytterligare, med just våld mot barn som särskilt fokus. Med många externa parter finns det redan idag

Sollentuna

en god samverkan men det utesluts inte att den nya lagen kommer att ställa krav på ytterligare utveckling.

I författningsförslaget anges att kommunledningens roll är helt central för genomförandet av det föreslagna arbetet. Förslagen i lagförslaget innebär att ett antal ställningstaganden behöver göras av kommunen och de beslut som fattas kan beröra stora delar av kommunens verksamhet samt kräva såväl helhetssyn som långsiktighet. Samtidigt kan besluten ha en operativ prägel och ekonomiska implikationer. Sollentuna kommun instämmer i bedömningen att, kommunstyrelsens ledningsfunktion till trots, det är viktigt för kommunerna att själva få besluta vilken nämnd som är bäst lämpad att ansvara för ledningen av arbetet och återrapportering till kommunfullmäktige. Var detta ansvar fördelas kan, beroende på redan pågående trygghetsarbete, påverka den resurstillsättning som kommunen behöver göra för att uppfylla de nya lagkraven gällande kartläggning, analys, åtgärdsplan och återrapportering. Därutöver kommer med stor sannolikhet krävas kompetenshöjande insatser samt mer resurser i form av personal inom bland annat socialtjänsten, skolan och kultur- och fritidsarbetet för att kunna arbeta med bland annat det förebyggande arbetet och för att identifiera barn i våldsutsatta miljöer. Detta kommer vara kostnadsdrivande inte minst för socialtjänstens och skolans område då en stor del av förslagen i betänkandet är förlagda dit.

Några särskilda kommentarer gällande betänkandets förslag

Betänkandet beskriver att det kommer bli tillägg och förtydligande av läroplanerna för förskolor och samtliga skolformer som riktar sig till barn, avseende att förmedla kunskap till barn om våld, rätten till skydd mot alla former av våld och om rätten till stöd och hjälp vid våldsutsatthet. Detta väcker vissa frågor om hur detta ska genomföras i praktiken, särskilt när det gäller ansvaret att ”öka barn och vuxnas kunskaper..” och vilken påverkan det i så fall har på de redan etablerade skolämnena. Det behöver förtydligas vilket ansvar t.ex. skolan kommer att ha för att utbilda vuxna i detta ämne.

Riktade åtgärder utifrån kartläggning kommer bli en ökad belastning på verksamheten som har behovet. Det behöver klargöras hur kommunens mandat ser ut att arbeta med fristående skolformer.

För att säkerställa skydd och därefter möjlighet för barnet att bearbeta sina upplevelser behöver socialtjänsten hjälp från barn- och ungdomspsykiatri i samverkan runt barnet. Här finns behov av att stärka samverkan ytterligare vilket bekräftas av strategins förslag ovan. Socialtjänsten upplever utmaningar kopplade till samverkan med både BUP och vuxenpsykiatri. En bidragande orsak bedöms vara resursbrister inom regionen. Det är av stort värde att detta område lyfts fram i strategin. Det är även positivt att Socialstyrelsen ges i uppdrag att kartlägga behovet av särskilt stöd och/eller kompetensutvecklingsinsatser riktade till personal inom elevhälsan i syfte att förbättra stöd och bemötande av elever vid händelser av våld i närområdet eller omgivningen.

Sollentuna

Barns rättigheter i brottmålsprocessen är ett viktigt område med stora förbättringsbehov. Därför är det positivt med förslaget att tillsätta en utredning avseende införande av tidsfrist för domstolen i brottmål när målsäganden är ett barn. Förslaget om särskilda utbildningsinsatser för rättsväsendets aktörer och biträdande jurister/advokater välkomnas också och kan bland annat bidra till att motverka godtycklighet i domstolsprocesser. Andra områden som bedöms behöva stärkas gäller domstolarnas relation till såväl barnens egna synpunkter som Familjerätten. Det finns också ett behov av att stärka barns rätt att få särskild företrädare. En sådan bör rutinmässigt utses och ska inte behöva efterfrågas.

Det finns från kommunens sida en önskan om att de kunskapshöjande insatserna och översynen även skulle omfatta vad som leder till att våld upphör, vilken behandling som är verksam och hur man når fram till våldsutövare. Socialtjänsten har redan ansvar för att utreda och erbjuda stöd till våldsutövande vuxna. Däremot är forskningsläget oklart gällande avsedda/oavsedda effekter alternativt ingen effekt alls efter sådan samtalsinsats. Det är positivt att Barnafriid - nationellt centrum för kunskap om våld mot barn - ges i uppdrag att undersöka behovet av, samt förutsättningarna för att skapa och förvalta, en sökbar databas över beprövade metoder och program i syfte att motverka våld samt tillgodose barns rätt till skydd och stöd, ett så kallat clearinghouse. Det är viktigt att ta ett nationellt grepp om frågor som rör kompetenshöjning och det blir betydligt mer effektivt och likvärdigt om det ges ett tydligt och konkret nationellt stöd, exempelvis grundläggande handlingsplaner som sedan kan anpassas efter lokala förutsättningar.

Folkhälsomyndigheten föreslås i betänkandet få en stödjande, samordnande och uppföljande roll. Kommunen har inget att invända mot det, men vill påpeka att det kan innebära en utmaning i samordning, då ansvaret för angränsande områden som våld i nära relationer ligger på Socialstyrelsen medan BRÅ och Barnafriid har ytterligare andra ansvarsområden.

Upprättande av handlingsplaner på olika nivåer bedöms bra och nödvändigt för att nå de övergripande målen i strategin. Viss oro finns dock för att det skapar krav på en administration som blir resurskrävande och i värsta fall inte ”sipprar ner” och kommer barnen till nytta.

Slutligen; tillskjutande av resurser i form av statsbidrag välkomnas och bedöms vara en förutsättning för att satsningar i strategin ska kunna genomföras. De behöver dock öronmärkas för att komma till användning som avsett. Kontrollen behöver vara noggrann så att de föreningar som får bidrag uppfyller kraven på kvalitet, utförande, redovisning m.m. Det innebär dock stora möjligheter att t ex barnrättsorganisationer som arbetar med dessa frågor och har hög kompetens inom området kan förstärka och utveckla sitt arbete för att skydda barn.